

IT-TIENI HADD TAL-GHID (2017) HAMSIN JUM TA' FESTA

Contributed by Frans Galea
Sunday, 23 April 2017

Din
hija il- Liturgija tat-Tieni Hadd tal-Ghid (2017) bi hsbijiet min Joe Rapa.

Dan huwa l-isba' |mien tas-Sena Litur!ika tal-Knisja. Fi {mien il-G'id il-Knisja tilbes il-kulur abjad tal-Festa, tar-reb'a ta’ Kristu u tag'na wkoll, fuq il-mewt. Il-Festa tal-G'id mhix jum wie'ed biss, ijda 'amsin jum, tant li nistg'u nawguraw “l-G'id it-Tajjed” matul dan il-|mien kollu. Daqshekk importanti huwa l-G'id il-Kbir g'all-Knisja. Mhux biss, ijda din il-festa hija x-xemx li ddawwal is-Sena Litur!ika kollha u kull wie'ed mit-52 &add tas-sena huwa b'al qamar li jilma d-dawl, mhux tieg'u, imma tax-xemx li hi l-G'id, ir-reb'a ta’ Kristu fuq kull tip ta’ mewt li jifni lill-bniedem. Il-Knisja fer'ana tkanta: “Il-Mulej qam! Hu qam tassew! Hallelujah!”

L-G'id huwa l-egdem festa li g'andha l-Knisja, u g'all-ewwel sekli kienet l-unika festa. Il-Misteru tal-G'id kien jiddomina l-predikazzjoni kollha tal-Knisja, g'ax hekk kien g'amar lilha Kristu mumentu qabel ma rritorna g'and il-Missier: “Morru u 'abbru l-A'bar it-Tajba lill-!nus kollha.” (Mk. 16, 15). Jekk wie'ed jg'id li jemmen fi Kristu, jkun qed jg'id li jemmen fil-Misteru tal-G'id tieg'u, jilfieri li l-Missier bag'at lil Ibnu fid-dinja biex ibati u jmut b'ala vittma tat-tpattija g'ad-dnubiet ta’ kull bniedem, u jqum mill-mewt biex igiddeb il-monstru li jbe||a’ lil kull ma'luq. Permezz tal-Misteru tal-G'id, Kristu sar Spirtu li jag'ti l-ajja ta’ Dejjem lil kull min jemmen fih. Din il-!“ajja ta’ Dejjem” mhix xi fra|j teoretika, fl-ajru, jew li tfisser biss &ajja bla tmiem fil- enna. Il-!“ajja ta’ Dejjem” imweg'da lil kull min jemmen, tibda minn hawn. Dan hu mportanti, g'ax hu dan li jag'mel lill-Kristjan xhud ta’ Kristu, reklam g'alih f’dinja li minnha nnifisha hi bla kapa ita` li temmen fiH.

In-Nisrani hu xhud ta' Kristu g'ax hu j'lorr fih l-Ispirtu ta' Dak li reba' il-mewt. Fin-Nisrani l-mewt hija mirbu'a, u dan mhux paroli. Min g'andu l-ajja ta' Dejjem, il-ajja dejjem, dan jidher fil-waqt tal-prova. Min g'andu l-ajja ta' Dejjem g'ax fih jg'ammarr Kristu, jista' jimxi fuq l-ilmijiet tal-problemi u anke tat-tra!edji. Ma jfissirx li ma jbatix, li ma ja'kmuhx id-dwejjaq u l-qsim il-qalb, imma l-Im'abba tag'tih livell ta' ajja g'al kollox !did, u dan jidher. Dan hu li jilbed lid-dinja lejn Kristu. Dan hu xog'ol il-Knisja.

L-Ewwel Qari

Il-Knisja tal-bidu hija ritratt ta' kif g'andha tkun il-Knisja ta' Kristu. Mhux importanti n-numru, imma hu mportanti li mill-Knisja jo'ro! dawl li jke i d-dlamijiet, dawl ta' xhieda li l-mewt hi mirbu'a. Kull meta nidinbu, anke privatament, inkunu qed in ajpru dan id-dawl, inkunu qed nag'mlu 'sara lill-Knisja u l-missjoni tag'ha. G'alhekk li l-Presbiteru li ja'firlek dnuvietek ma jirraprejentax biss lil Kristu imma jirraprejenta wkoll lill-Knisja li tkun liet feruta mid-dnub tieg'ek.

Hu mportanti li mill-Knisja jo'ro!u j!ew! sinjali tal-Fidi, tal-ajja ta' Dejjem; j!ew! sinjali li jixhdu li Kristu tassew qam mill-mewt, tassew g'adu 'aj u tassew li jg'ammarr fil-Knisja u f'kull Nisrani adult. Dawn is-sinjali huma: l-G'aqda u l-Im'abba fil-qies tas-salib, jilfieri l-Im'abba lejn l-g'adu, lejn min isallbek. Dawn il-j!ew! sinjali huma mpossibbli li jo'ro!u mill-bnedmin g'ax imorru kontra n-natura tieg'u. Imma min-Nisrani, iva. Mill-Knisja, iva. Dan g'ax hu Kristu li jipprodu i fin-Nisrani, fil-Knisja dawn il-j!ew! sinjali stupendi li ma ssibhom imkien iktar.

Fil-qari li lej, se naraw kif il-Knisja primittiva kienet tag'ti dawn is-sinjali bla sforz, bla tqanji' u bla kalkoli. Mhix kwistjoni biss li Alla jg'in lill-bniedem, imma li Alla jili jg'ammarr fil-bniedem permezz tal-Ispirtu s-Santu. U jekk il-bniedem i'obb l-g'adu dan mhux g'ax hu kapa i jag'mel dan imma g'ax Kristu j'obb l-g'adu !ewwa fih. L-Ispirtu ta' Kristu biss reba' il-mewt u Hu biss kapa i jg'aqqad u j'obb f' dan il-qies. Kien g'alhekk li l-folol bdew jid'lu fil-Knisja g'ax kienet tidher ara d-differenza bejn il-Knisja u d-dinja. Jekk f'xi pajji i l-Knisja qeg'da tinjabar u ti kien u 'afna parro i qeg'din jag'lqu, dan ifisser li d-Dawl tax-xhieda ittappan u d-dinja m'g'adhiex tara dak li kienet tara qabel mill-Knisja. Din hi sej'a g'al konverljoni kontinwa, tag'na nfusna l-ewwel nett.

Qari mill-Ktieb tal-Atti tal-Appostli.
2, 42-47

“Dak il-mien: Id-dixxpli kienu jjommu s'i fit-tag'lim tal-appostli u fil-g'aqda ta' bejniethom, fil-qsim tal-'obj u fit-talb. Waqa' mbag'ad biha' fuq kul'add: g'ax 'afna kienu l-g'e!ubijiet u s-sinjali li kienu jsiru mill-appostli.

Dawk kollha li kienu jemmnu kienu lkoll flimkien, u kellhom kollox flimkien bejniethom; kienu jbig'u 'wejji!hom u lidhom u jqassmu d-d'ul bejn kul'add, skont il-'tie!a ta' kull wie'ed.

U kuljum kienu jmorru t-Tempju flimkien, kienu jaqsmu l-'obj fi djarhom, u jie'du l-ikel tag'hom bi qlub fer'ana u safja. Kienu jfa"ru lil Alla, u l-poplu kollu kien ilibhom. U minn jum g'al ie'or il-Mulej kien ilidilhom mag'hom &il dawk li kellhom ikunu salvi.

Salm Responsorjali

Salm 118 hu Salm ta' tif'ir u radd-il 'ajr lil Alla g'ax bil-qawwa tieg'U li tg'ammarr fl-ispirtu tal-bniedem jag'mel li l-bniedem jil'aq il-milja tal-qdusija, il-milja tal-Im'abba; jil'aq dak it-tip ta' &ajja li kien imfassal g'alih fil- nien tal-G'eden. Nirrepetu li dan mhux bis-sa'a jew bil-merti tal-bniedem innifsu. Ma tistax tag'mel Lil mill-Im'abba. L-Im'abba ma tistax tordnaha. L-Im'abba tili ming'and Alla fil-bniedem u biha l-bniedem jag'mel 'wejje! li jbe||g'u lill-o'rajn, kif smajna fl-ewwel qari. X'&in kienu jaraw li l-Im'abba skont Alla tant ixxejjen l-ego||mu tal-bniedem li l-ewwel Insara sa'ansitra kienu jaqsmu lidhom bejniethom, in-nies kienet tibja' minnhom. Kienet tibja' g'ax kien ar g'alihom li f&dawn in-nies kien hemm Alla jg'ammarr.

Is-Salmista jfa"ar lil Alla mhux g'ax tg'allem fuqU biss, il-da g'ax esperjenzaH, larrab il-Grazzja enormi tieg'U fl-Istorja, fil-&ajja. Alla jag'ti 'afna Grazzji materjali, imma huwa l-Miraklu Morali, il-Grazzja li jil' jg'ammarr fih l-Isirtu ta' Kristu li jqanqal fer' dejjem fil-bniedem. &dejn ir-rigal tal-Isirtu s-Santu, ir-rigali l-o'ra m&huma xejn. Din hi t-Talba li l-bniedem li mexa &quod quddiem fil-Fidi jitlob lill-Missier: li joktor fih l-Isirtu ta' &quod dak li reba' il-mewt. &afna ma g'andhomx mo" dawn l-affarijiet. G'alihom il-&ajja hi biss

din t'għawn, anke jekk imorru l-knisja kull nhar ta'add. Huma dan ma jg'itudhx bil-kliem, imma dan juruh bil-fatti, u anke bit-talb tag'hom.

Meta t-talb tag'na hu kostrett biss g'all-'tilijiet materjali, a'na nistg'u inkunu reliġjużi kemm trid, imma a'na nies materjali, marbutin ma'add; din l-art li mhix pajjilna.

Il-Grazzji materjali li jista' jag'tina Alla jg'inuna nikbru fil-Fidi imma ma jsolvux il-problema kbira li kull wie'ed minna g'andu: il-mewt u dak li ji!ri wara. Il-bniedem li 'alla warajh il-bluha jaf li huwa hawn li l-Mulej g'andu blonn iwettaq reb'a f'add; ajtu. Min isolvi l-problema tal-mewt ikun solva kollox. U din il-problema jsoviha biss Kristu g'ax lilU bag'at il-Missier biex jid'ol fil-mewt u jisplodiha, jaqsamha fi tnejn bil-Misteru tal-G'id tieg'u. Fi Kristu a'na mitna u qomna mill-mewt biex ng'ixu ajja bla tmiem! Halleluja! Kristu huwa l-lebla tax-xewka li 'afna ma japprezzawhiex, imma li g'al min jemmen hi l-lebla li fuqha jibni 'ajtu g'ax hi biss issalva mill-mewt.

Ritornell: Hallelujah, hallelujah, hallelujah!

&a jg'id Irael:

It-tjieba tieg'u g'al dejjem!

&a tg'id id-dar ta'add; Aron:

It-tjieba tieg'u g'al dejjem!

&a jg'idu dawk li jib|g'u mill-Mulej:

It-tjieba tieg'u g'al dejjem!

B'add;sa"ithom kollha mbuttawni biex naq'add;

Imma l-Mulej tani l-g'ajnuna.

Il-qawwa tieg'i u l-g'ana tieg'i l-Mulej,

Hu s-salvazzjoni tieg'i.

G'ajat ta' u reb'

Jinstema' fl-g'erejjex tat-tajbin:

Il-leminija tal-Mulej g'amlet 'wejje! ta' 'ila!

Il-lebla li warrbu l-bennejja

Saret il-lebla tax-xewka.

Bis-sa" a tal-Mulej se" dan:

&a tal-g'a!eb f'g'ajnejna.

Dan hu l-jum li g'amel il-Mulej:

&a nifir'u u nithennew fih!

It-Tieni Qari

San Pietru, il-kap tal-ewwel komunita` Nisraniya, jxandrina l-Kerigma, l-A'bar it-Tajba tal-Mulej esù. &afna ma jemmnux li esù huwa A'bar Tajba g'all-bniedem. G'alhekk is-Salm qal li Kristu huwa l-lebla mwarrba mill-bennejja. Din kelma serja g'alina g'ax jien u int nistg'u inkunu fost dawk li nwarrbu din il-lebla g'ax na'sbu li l-ajja, il-Fer', is-Sliem insibuhom fl-affarijiet materjali tad-dinja: im'abbiet, affetti, 'biberiji, flus, fama, karriera, sa" a, passastempi, vizzji, sodisfazzjon tal-lisem... Dawn l-affarijiet kollha huma mi'ew! lill-mewt g'ax g'andhom il-mewt miktuba fid-D.N.A. tag'hom. Min isib lil Kristu u jag'raf x'amel g'alih l-ben ta' Alla g'andu l-mewt maqsuma u g'adda, !a minn hawn, g'all-ajja li ma tmut qatt.

Dawn m'humieq teoriji u idejat fl-ajru.

Li kien hekk kieku l-Knisja ilha li spi at u Kristu ntesa. Dak li jljomm il-Knisja 'ajja huwa l-Ispirtu ta' Kristu rebbie' fuq il-mewt li jinfiltra f'dawk li jimxu quddiem fil-Fidi. Dan kollu jinag'talhom b'rigal gratis, bla ma jkun jist'oqqilhom g'ax Kristu hu prezzjus wisq biex wie'ed jimmeritah. Imberkin dawk li jittalbu ming'and il-Missier dan ir-riegal g'ax, skont l-apostlu, huma n-nies tassew

fer'ana, tassew mimlijin Tama u ottimilmu g'all-lejjieni.

Dawn in-nies jg'addu b'al kul'add
mit-tribulazzjonijiet tad-dinja, imma t-tbatija tag'hom hija mdawla mid-Dawl
qawwi tal-G'id tal-Mulej. Huma jafu li
t-tbatija u l-prova huma biss fa' ata wa'da tal-G'id li jimmarka l-ajja. Il-fa' ata l-o'ra dejjem hi l-Qawmien fi
Kristu. Il-prova mirbu'a b'’dan il-mod
issa'a' il-Fidi, mhux teqridha.

Qari mill-Ewwel Ittra ta' San Pietru Appostlu. 1, 3-9

Ikun imbierek Alla u Missier Sidna esù Kristu, li fil-'niena kbira tieg'u
tana twelid !did li jwassalna g'al tama 'ajja bil-qawmien ta' esù Kristu
mill-imwiet, u g'al wirt li la jit'assar, la jittebba' u anqas jinxf. Dan il-wirt hu merfug' g'alikom fis-sema,
g'ax intom tinsabu ta't il-'arsien tal-qawwa ta' Alla bil-fidi tag'kom
fis-salvazzjoni, li hi lesta biex tidher fl-a'ar ta' l-minijiet.

G'alhekk g'andkom tifir'u, ukoll jekk issa, g'al ftit mien ie'or, je'tie!
tg'addu min-niket ta' afna provi. Hekk
is-sin erita' tal-fidi tag'kom – li tiswa wisq aktar mid-deheb ippruvat bin-nar
u li jintemm – tg'addi mill-prova u fl-a'ar ikun jist'oqqilha t-tif'ir u
l-glorja u l-!ieh meta jidher esù Kristu.
Intom lilu ma rajtuhx, imma t'obbuh; u, waqt li issa temmnu fih,
g'alkemm ma tarawhx, tifir'u b'fer' li ma jifissirx u ma jitqjiesx, u hekk
tiksbu l-g'an tal-fidi tag'kom, is-salvazzjoni ta' ru'kom.

Evan!elju

Il-Fidi vera tiswa ferm aktar mid-deheb, g'ax waqt li dan jintemm, hi
tibqa' g'al dejjem, qalilna San Pietru.
U dan hu tassew veru. Kull
bniedem fid-dinja jfittex dak li jibqa', dak li hu etern, dak li jirba'
il-mewt. Min ifittex hawn u min ifittex
hemm. Anke l-bniedem li ji!ri wara
l-vizzji tieg'u, bla ma jaf qed ifittex reb'a, 'arba minn dak li jintemm, minn dak
li jinqered. Miskin il-bniedem li
jfittex il-ajja fejn hemm il-mewt.

Il-bniedem li g'adu ma ltaqax ma' Kristu rebbie' fuq il-mewt, g'adu fl-egoilmu tieg'u, fil-bija' tieg'u, bil-bibien ta' qalbu mag'luqa g'ax jibja' li jwe'!a'. Jibja' jirriskja, g'ax ma jafdax. Min ma ltaqax ma' Kristu ma jemminx tassew li l-mewt hi mirbu'a. G'all-kuntrarju, l-mewt hi s-sinjura li tirrenja u ta'kem dak kollu li jilri kemm fil-'ajja personali tal-bniedem kif ukoll fl-Istorja tal-Inus. L-appostli qag'du attenti biex isakkru l-bieb tag'hom bl-istaneg. Kienu mdawrin mi - irku tal-mewt. Kristu jisfronda dan kollu u jinvadi l-kenn fierag' tag'hom u jg'idilhom xi 'a'la mportanti mmens: 'Evenu Shalom alekem! Is-Sliem g'alikom! Il-Pa i mag'kom! Ahh x'balzmu fuq il-feriti tal-qalb huwa s-Sliem ta' Kristu! X'tejor hija l-Fidi!

L-appostli kollha raw biex emmnu, mhux Tumas biss. Kollha raw u messew lil Kristu li lie lura mi - imiterju. Huma raw b'g'ajnejhom u messew b'idejhom il-ajja li ssuperat il-mewt, li tmur 'lil hemm mill-mewt. Imma anke a'na, li m'a'niex se naraw lil Kristu mqajjem, almenu sakemm g'adna hawn, anke l-Fidi tag'na se tkun mibnija fuq dak li mmissu u naraw. G'ax il-Fidi tili mis-smig' tassew, mis-smig' tal-kliem li jwasslulna dawk li 'raw' u 'messew b'idejhom' fl-esperjenza ta' Alla li kellhom. Imma anke a'na, ninag'taw il-Grazzja li 'naraw' u 'mmissu b'idejna' g'ax il-Fidi tikber u tissa'a' bl-esperjenza tal-ajja, bil-laqq'a ma' Kristu li sse' fl-Istorja. Hieni l-bniedem li g'andu x'jirrakonta g'e'ubijiet fuq Alla. Hieni l-bniedem li biex juri li Alla jeli tassew u j'obbu, ma jinqedhiex b'kateki'li ta' bl-ament, imma jirrakonta parti minn 'ajtu li fiha hu 'ra' lil Alla, 'mess' lil Kristu li g'adu 'aj.

Dn hu mportanti. Meta Alla jg'addi minn 'ajjitna waqt li nkunu daharna mal-'ajt bla tama f'add, dak il-waqt a'na nkunu qed inda'lu subg'ajna fil-feriti tal-Mulej u ng'addu g'al Fidi li 'add u xejn ma jista' jisraqhielna. Din hi l-esperjenza ta' Alla. Ma nistg'ux ni'udikaw lil Tumas g'ax ilkoll a'na Tumasijiet. Mhux li kien li kollha ng'addu minn esperjenza li timmarkalna 'ajjita u nibqg'u ng'idu u ner'g'u ng'idu li dak in-nhar da'alna subg'ajna fil-kustat u l-feriti ta' Kristu.

Versett: Hallelujah.
Hallelujah. Tumas, emmint g'ax rajtni, ig'id il-Mulej; henjin dawk li ma rawx u emmnu. Hallelujah.

Qari mill-Evan!elju ta' San wann.
20, 19-31

Dak il-**add** filg'axija, meta d-dixxipli kienu flimkien imbelja**nd**; mil-Lhud, bil-bibien mag'luqa, **!ie** esù u qag'ad f**nd**;nofshom; u qalilhom: **nd**nd;Il-pa i mag'kom!**nd**; Kif qal hekk, uriehom idejh u **!enbu**. Id-dixxipli fer'u meta raw il-Mulej. Imbag'ad esù tenna jg'idilhom: **nd**nd;Il-pa i mag'kom! Kif Missieri bag'at lili, hekk jien nibg'at lilkom.**nd**; Kif qal hekk, nefa' fuqhom u qalilhom: **nd**nd;&udu I-Ispirtu s-Santu: id-dnubiet ta**nd**; dawk li ta'fru jkunu mafura, u d-dnubiet ta**nd**; dawk li **nd**nd;ommu jkunu mi**nd**nd;muma.**nd**;

Wie'ed mit-Tnax, Tumas, imlaqqam it-Tewmi, ma kienx mag'hom meta **!ie** esù. G'alhekk id-dixxipli l-o'ra qalulu: **nd**nd;Rajna l-Mulej.**nd**; Ijda hu qalilhom: **nd**nd;Jekk ma narax f**nd**;idejh il-marka tal-imsiemer, jekk ma nqeg'idx sebg'i fuq il-marka tal-imsiemer u idi fuq **!enbu**, jien ma nemmnx.**nd**;

Tmint ijiem wara, id-dixxipli relg'u kienu **!ewwa** u Tumas kien mag'hom. Il-bibien kien mag'luqa, imma esù da'al, qag'ad f**nd**;nofshom, u qalilhom: **nd**nd;Il-pa i mag'kom!**nd**; Imbag'ad qal lil Tumas: **nd**nd;Newwel sebg'ek **nd**nd;il hawn u ara idejja, u **!ib** idek u qeg'idha fuq **!enbi**: qis li ma tonqosx fik il-fidi, ijda emmen.**nd**; Wielbu Tumasu qallu: **nd**nd;Mulej tieg'i u Alla tieg'i!**nd**; Qallu esù: **nd**nd;Emmint g!ax rajtni! Henjin dawk li ma rawx u emmnu.**nd**;

Hemm 'afna sinjali o'ra li esù g'amel quddiem id-dixxipli tieg'u u li mhumiex imni**nd**nd;dan il-ktieb. Ijda dawn inkitbu biex intom temmnu li esù hu l-Messija Bin Alla, u biex bit-twemmin tag'kom ikollkom il-'ajja f**nd**;ismu.